

คำวิเคราะห์โรคนี้ว

รวบรวมโดยรศ.ดร.ภญ.พณีย์ ศิริสะอาด

โรคนี้ว นีวเป็นโรคที่ค้นพบมานาน หมอพื้นบ้านแม่ทาลำพูน จะกล่าวถึง
ลมนี้ว สาเหตุน่าจะเกิดจากลม หมอพื้นบ้านส่วนหนึ่งเชื่อว่าสาเหตุของนีวเกี่ยวข้องกับการ
กิน การอยู่ และวิถีชีวิตของคน คืออาจจะเกิดจากกินน้ำไม่สะอาด โดยบางท่านเรียกว่าเกิด
จาก อาโปธาตุไม่สมดุล แล้วเกิดอาการตกตะกอนที่ไต หรือในถุงน้ำปัสสาวะ ⁽¹⁾ นีวในใบ
ลานกล่าว่า เป็นสาก้ามท้อง นอนเมื่อคืน (กลางคืน) มักคลั่งไคล้หลงใหลและมักมีไข้
ร้อนคอ เสียเหงะ คอแห้ง เวลาเอี้ยวมีขุ่น (ขุ่น) มีแดง ปัสสาวะ ⁽²⁾ ตามองค์ความรู้ของ
หมอเมือง นีวแบ่งได้อย่างต่ำ 8 ประเภท ส่วนใหญ่รักษาด้วยยาสมุนไพร ⁽³⁾

นีวไต อาการปวดหลังปวดเอว ท้องน้อย อาการขัดเบา ปัสสาวะกระปริดกระปรอย
รู้สึกปัสสาวะไม่สุด ปัสสาวะมีสีเหมือนน้ำชาขาว หรืออาจมีสีคล้ายน้ำล้างเนื้อ

นีวไต พบก่อนนีว ขนาดใหญ่ก้อนเดียว อาจเท่าผลมะกรูด อาการปวดท้องน้อย
ปวดหน่วง อาจปวดเอว ร้าวมาท้องน้อยหรือขาหนีบ หรือชาลงเท้า

นีวสาย/นีวทราย/นีวกรวด/นีวขี้เลน มีก้อนนีวเล็กหลายก้อน ทำให้ปวดท้องน้อย
ปวดหน่วง ปัสสาวะลำบาก แสบขัด ไม่สุด กระปริดกระปรอย อาจขุ่น

นีวหิน เป็นนีว ก้อนแข็ง ปวดหน่วง ปัสสาวะแสบขัด ขัดเบา ปัสสาวะมีสีขุ่นขาว

นีวเลือด อาการปวดท้องตื้อๆ ปวดเสียดหลัง ปัสสาวะเป็นเลือด อาจมีลิ้มเลือด
อาจกลืนใสอาเจียนร่วมด้วย

นีวเนื้อ เป็นนีวที่มีลักษณะคล้ายก้อนเนื้อ แข็ง ปวดตื้อ ปวดท้องน้อยร้าวลงขาหนีบ

นีวลม อาการเหมือนนีวทั่วไป อาการปวดท้อง ปวดเอว ปวดเสียดขึ้นหลัง ปวด
ตื้อ และหน่วง บางทีอาจไม่มีก้อนนีว หรือเป็นพิษตกค้างจากก้อนนีวที่เคยมีมาก่อน

นีวปูน เกิดอาการเหมือนนีวทั่วไป แต่มีก้อนนีวที่เกิดจากหินปูน เมื่อปัสสาวะออก
มาพบตะกอนขุ่นขาว มีอาการปวดท้อง ปวดหน่วง ปวดร้าว ลงขาหนีบ ขัดเบา ปัสสาวะ
ลำบาก เป็นนีวที่สลายง่าย

อาการโรคลมนี้ว อาจมีเพิ่มเติมคือปัสสาวะเหลืองดั่งขมิ้น อีกจำพวกออกมาสีแดง
หรือปัสสาวะออกมามีน้ำมูก หรือออกมาปวดแสบ ปวดร้อนมาก หรือออกมาจะปริบ
กะปรอย

ยาแก้โรคนี้ว มีหลายตำรับ มักประกอบด้วยตัวยาหลัก เป็นยา ขับปัสสาวะ และ
ตัวยาอื่น ๆ เช่น ตำรับที่ 1 ⁽¹⁾ รากคา อ้อยดำ รากไม้รวก รากไม้จันทน์ ราก
มะพร้าวไฟ ไม้ฝาง หญ้าหนวดแมว รากปุดดอกขาว (เจตมูลเพลิงดอกขาว) นำมาตาก
แห้ง ทำเป็นมัดไว้ต้มกิน

ตำรับนีวที่ 2 ประกอบด้วย (จันทา เรือนคำศรี-อ้างใน 1) รากมะพร้าวไฟ หญ้าถอด
ปล้อง เหง้าสับปะรด รากมะเฟืองเปรี้ยว รากไม้รวกแดง ถากเป็นชิ้น ๆ (เรียกว่าการทำยา
กาก) นำมาตากแห้ง ห่อผ้าขาว ต้มใส่น้ำพอควร ให้เดือด รับประทานครั้งละ 1-2 แก้ว

ตำรับนิวที่ 3 ประกอบด้วย หญ้าป็นนกกได้ รากคา หญ้าถอดปล้อง รากมะพร้าวไฟ รากมะเฟืองเปรี้ยว รากสับปะรด หญ้าหนวดแมว ต้มรับประทานแทนน้ำ

ตำรับนิวที่ 4 (พ่อนานทอง สิงคะหวะฉี-อ้างใน1) ประกอบด้วย รากเดือยหิน รากมะเฟือง รากมะพร้าวไฟ รากตาลตัวผู้ นำมาต้มใส่ข้าวเจ้าเปลือก แทรกสารส้ม

ตำรับนิวที่ 5 โรคลมนิวที่ปัสสาวะเป็นเลือด ใช้ผักตบเสียด ๑ กำมือ ต้มสามเาหนึ่งกินวันละ๑ แก้ว สามเวลา นาน ๓-๗ วัน

ตำรับนิวที่ 6 โรคลมนิวที่มีอาการปัสสาวะแล้ว ปวดแสบมาก รากส้มป่อย ๑ กำมือ ต้มน้ำสามเาหนึ่งส่วน กินครั้งละ ๑ แก้ว วันละ ๓ เวลา นาน ๕-๗ วัน

ตำรับนิวที่ 7 โรคลมนิวที่มีอาการปัสสาวะเหลืองดังขมิ้น ให้เอารากทองกลางใบมน ต้มเคี้ยว จากสามส่วนเหลือ ๑ ส่วน กินวันละแก้วแทนน้ำ

ตำรับนิวที่ 8 โรคลมนิวที่มีอาการปัสสาวะออกมาจะปริบกะปรอยใช้ คาเจียงจี (ว่านน้ำ) พริกไทย ชิง หัวหอมแดง อย่างละเท่ากัน ต้มสามส่วน ให้เหลือ สองส่วน รับประทานวันละ ๑-๒ แก้ว ทุกวัน

ตำรับนิวที่ 9 โรคลมนิวที่มีอาการปัสสาวะดั่งน้ำมูก ใช้เปลือกกลมแดง ๑ กำมือ ต้มเคี้ยวใส่น้ำ สามส่วนให้เหลือ หนึ่งส่วน รับประทานครั้งละ ๑ แก้ว ๒-๓ วัน

ตำรับนิวที่ 10 ยานิวให้เา⁽²⁾ รากบัวลาขาว รากบัวลาดำ รากปานเถื่อน (รากของต้นดอกกรัก) รากมะริดไม้ (เพกา) รากมะเขือแจ้ หัวพุทธร (พุทธรักษา) เฟืองเข้ากล่ำ หญ้าไซ ต้มใส่ข้าวเจ้ากิน

ตำรับนิวที่ 11 ยาตีลูกนิวแตก ⁽²⁾ เอน้ำมะนาว น้ำมะเฟือง น้ำลูกสับปะรด น้ำปูนใส น้ำเหล้า เอน้ำดังห้าผสมกันอย่างละเท่ากัน กินแก้ลูกนิวแตกออกมา

ตำรับยานิว ยังมีอีกมากมาย แสดงถึง นิว มีหลายชนิด หรือมีการเป็นโรคนิวกันเยอะในสังคม หรือชุมชน จึงมื่อองความรู้ในการใช้สมุนไพรเหล่านี้ จึงเข้าสู่ขบวนการรักษา สมควรที่เราจักได้เรียนรู้ วิจัย และสืบทอดเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

1. หมอบุญชู จันทรบุตร, โครงการพัฒนาตำรายา องค์ความรู้หมอพื้นบ้านล้านนา สมาคมหมอพื้นบ้านทางดง จังหวัดเชียงใหม่. 2549.
2. หนานดวงแก้ว สนิ่นัด. คัมภีร์มหาเภสัชตำรายา.ไม่ปรากฏปี พ.ศ. ที่ตีพิมพ์.
3. ตำราการแพทย์พื้นบ้านล้านนา สาขาหมอยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2547.

ปรึกษาเรื่องสมุนไพร/ภูมิปัญญาเพื่อสุขภาพได้ที่

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

e-mail:pharpost@gmail.com

www.pharmacy.cmu.ac.th